

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Växjö kommun

Caroline Liljebjörn
Certifierad kommunal
revisor

Carl-Magnus Stenehav
Certifierad kommunal
revisor

Elin Freeman
Revisionskonsult

April 2019

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	7
3.2.2.	Revisionell bedömning	9
3.3.	Rättvisande räkenskaper	9
3.3.1.	Iakttagelser	9
3.3.2.	Revisionell bedömning	11

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Det finns inga negativa resultat att återställa från tidigare år.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Följande bör förtydligas: sjukfrånvaron bör även specificeras per åldersgrupp. En redovisning av sjukfrånvaron som utgår från totalt arbetad tid ökar analysmöjligheterna eftersom sjukfrånvaron kan bedömas utifrån en helhet. Det underlättar även vid jämförelse med andra kommuner.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för år 2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån redovisningen i årsredovisningen avseende indikatorerna, som används vid bedömning av god ekonomisk hushållning, att utvecklingen av måluppfyllelsen är god då 6 av 7 (86 %) har en positiv utveckling eller är i nivå med jämförbara kommuner/accepterat värde. Hälften av uppdragen bedöms som uppfyllda.

Vår samlade bedömning är att Växjö kommun för 2018 har en god ekonomisk hushållning.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Sedan föregående år har anpassning till god redovisningssed skett avseende exploateringsverksamheten.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och lands-ting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (kap 12) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. Granskning av resultatsammanställning för VA-verksamheten och renhållningsverksamheten omfattas inte av denna granskning.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionsledning för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionsledning med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till årsredovisning som presenterades 2019-03-11. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2019-04-02 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-04-23.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och budgetchef.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I årsredovisningen redovisas under rubriken årets händelser det som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret.

Av årsredovisningen framgår den förväntade utvecklingen ur ett ekonomiskt perspektiv. Under respektive målområde för god ekonomisk hushållning redovisas under rubriken framtid den förväntade utvecklingen inom området.

Enligt lagen om kommunal redovisning ska det i förvaltningsberättelsen ske en obligatorisk redovisning av sjukfrånvaro, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Inom avsnittet "Personalredovisning" anges lång- och korttidsfrånvaro samt för män och kvinnor, men inte åldersindelad. Redovisningen sker i antal dagar. Tidigare har redovisningen av sjukfrånvaron skett i % av arbetad tid.

För övrigt redovisas utfallet av respektive inriktningsmål och tillhörande uppdrag inom personalområdet.

Förvaltningsberättelsen innehåller information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. Den finansiella analysen utgår från aspekterna resultat, kapacitet, risk och kontroll. Varje område beskrivs med hjälp av ekonomiska nyckeltal.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisningen beskriver utgifter och inkomster per styrelse och nämnd samt för områdena finansiella anläggningstillgångar och fastighetsförsäljning/fastighetsförvärv. Bruttoinvesteringarna uppgår till 335 mnkr av vilka förvärv av aktier utgör 3 mnkr och förvärv av fastigheter utgör 2 mnkr. Av inkomsterna från investeringsredovisningen på 62,5 mnkr härrör 47 mnkr från exploateringsverksamheten och 8 mnkr från anläggningsavgifter.

I förvaltningsberättelsen finns en beskrivning av investeringsprojektet som rör Växjö kommuns nya station och kommunhus.

Driftredovisning

Driftredovisningen anges per nämnd, men även per verksamhet. I anslutning till driftre-

dovisningen per verksamhet kommenteras avvikelser. Totalt sett redovisar nämnderna ett underskott, jämfört med budget, som uppgår till -4,9 mnkr.

Balanskravsresultat

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett, 4 kapitlet i kommunal redovisningslag. Årets balanskravsresultat uppgår enligt avstämningen till 107 mnkr. Det finns inga underskott att återställa från tidigare år.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning. Detta sker under finansiell analys där både resultat och ekonomisk ställning utvärderas enligt den så kallade RK-modellen. Jämförelser görs med andra kommuner när det gäller nyckeltal exempelvis årets resultat, nettokostnadsandel, skattesats, soliditet och borgensåtagande.

Förvaltningsberättelsen innehåller även en utvärdering av det finansiella målet och jämförelser med andra kommuner. Sammantaget görs bedömningen att kommunen har en god och stabil ekonomi samt att verksamheten kan anses bedrivas kostnadseffektivt med en godtagbar kvalitet jämfört med andra kommuner.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Det finns inga negativa resultat att återställa från tidigare år.

Vi bedömer att förvaltningsberättelsen innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed. Följande bör förtydligas: sjukfrånvaron bör även specificeras per åldersgrupp. En redovisning av sjukfrånvaron som utgår från totalt arbetad tid ökar analysmöjligheterna eftersom sjukfrånvaron kan bedömas utifrån en helhet. Det underlättar även vid jämförelse med andra kommuner.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt *Växjö kommuns budget 2018 med verksamhetsplan för 2019-2020*. God ekonomisk hushållning innebär för Växjö kommun att ha en hållbar utveckling och ett effektivt resursutnyttjande. Verksamheten ska vara inriktad mot ett långsiktigt hållbart samhälle såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt. Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt där samband finns mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter.

I kommunfullmäktiges budget anges om hälften av indikatorerna går i rätt riktning, eller är minst i nivå med jämförbara kommuner, ska kommunen bedömas ha god ekonomisk hushållning.

I dokumentet *Växjö kommuns budget 2018 med verksamhetsplan för 2019-2020* beskrivs styrningen utifrån strategisk och ekonomisk inriktning, uppdrag och indikatorer inom fem huvudprocesser samt processerna för personalredovisning samt tryggt och hållbart samhälle för alla. Det finns två finansiella mål och 16 inriktningsmål inom beskrivna pro-

cesser, 38 särskilda uppdrag samt tillhörande nyckeltal för resultat och kvalitet samt för effektivitet.

Utifrån kommunfullmäktiges definition, en sammanvägning av måluppfyllelse av finansiella och utvalda verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning gör kommunstyrelsen den bedömningen att Växjö kommun uppnår god ekonomisk hushållning under 2018.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018:

Finansiella mål	Utfall 2018	Måluppfyllelse, KS bedömning
Över en rullande femårsperiod ska kommunens överskott vara cirka 1 % av summan av skatteintäkter och utjämning.	Över en rullande femårsperiod uppgår överskottet till 2,4 %.	<i>Målet är uppfyllt.</i>
Effektiviteten ska öka och vara minst i nivå med genomsnittet i kommungruppen större städer.	Av indikatorerna har 85 % utvecklats antingen i rätt riktning sedan senaste mätning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner/accepterat värde.	<i>Målet är uppfyllt.</i>

Mål för verksamheten

Växjö kommun har strukturerat koncernens styrning i fem huvudprocesser samt två processer kopplade till hållbarhet och personal. Processerna löper över organisationsgränser och fokuserar på ett gemensamt värdeskapande och leverans till dem kommunen är till för. De fem huvudprocesserna är:

- Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad
- Utbilda för ett livslångt lärande
- Utveckla och förvalta en växande stad, tätort och landsbygd
- Stödja individen för ett tryggt och självständigt liv
- Möjliggöra en aktiv fritid

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens fem huvudprocesser samt för processerna kopplade till personal samt tryggt och hållbart samhälle.

I årsredovisningen görs en uppföljning av samtliga inriktningsmål, särskilda uppdrag och nyckeltal som fullmäktige fastställt för verksamheten. Redovisningen görs baserat på indikatorer från år 2016 till år 2018. Redovisningen av nyckeltalen sker utifrån utfall, utveckling över tid och jämförelse med större städer.

De indikatorer som fullmäktige bedömer vara särskilt viktiga för god ekonomisk hushållning återges i förvaltningsberättelsen. Det är totalt sju indikatorer som hör till de fem huvudprocesserna samt områdena ”Tryggt och hållbart samhälle” och Växjö kommun som arbetsgivare.

Av de sju indikatorerna som kopplas till resultat- och kvalitetsmått inom kommunens huvudprocesser bedöms sex av sju uppfyllas. Dessa indikatorer utvecklar sig i rätt riktning sedan senaste mätning eller är minst i nivå med jämförbara kommuner/accepterat värde. Indikatorn andel som avlutas till egen försörjning från ekonomiskt bistånd uppnås inte.

I årsredovisningen utvärderas femton av de sexton inriktningsmål varav samtliga bedöms som uppnådda. Av redovisade uppdrag bedöms hälften vara uppnådda och hälften delvis uppnådda. Se tabell nedan.

Process	Inriktningsmål		Uppdrag	
	Grön	Grön	Gul	Röd
Skapa förutsättningar för ett växande näringsliv och en fungerande arbetsmarknad	3	2	2	
Utbilda för ett livslångt lärande	2	4		
Utveckla och förvalta en växande stad, tätort och landsbygd	2	2	2	
Stödja individen för ett tryggt och självständigt liv	2	6	1	
Möjliggöra en aktiv fritid	2	3	4	
Ett tryggt och hållbart samhälle för alla	2		7	
Växjö kommun som arbetsgivare	2	2	3	
Summa	15	19	19	

Inom processen ”Tryggt och hållbart samhälle för alla” har inriktningsmålet ”Bättre tillvarata olikheter och mångfald” inte några definierade nyckeltal kopplade till sig utan följs upp genom könsuppdelad statistik i övriga nyckeltal.

3.2.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för år 2018 är uppfyllda.

Vi bedömer, utifrån redovisningen i årsredovisningen avseende indikatorerna, som används vid bedömning av god ekonomisk hushållning, att utvecklingen av måluppfyllelsen är god då 6 av 7 (86 %) har en positiv utveckling eller är i nivå med jämförbara kommuner/accepterat värde. Hälften av uppdragen bedöms som uppfyllda.

Vår samlade bedömning är att Växjö kommun för 2018 har en god ekonomisk hushållning.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje post.

Årets resultat är positivt och uppgår till 108 mnkr (år 2017: 159 mnkr). Resultatet medför en positiv avvikelse mot budget med 101 mnkr. I lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 128 mnkr medan verksamhetens kostnader har ökat med 401 mnkr. I lämnade upplysningar framgår orsakerna till respektive ökning.

Resultaträkning, tkr	Utfall 2018	Utfall 2017	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	1 706	1 578	128
Verksamhetens kostnader	-6 536	-6 135	-401
Avskrivningar	-144	-127	-17
Verksamhetens nettokostnader	-4 974	-4 684	-290
Skatteintäkter	3 872	3 751	121
Generella statsbidrag och utjämnning	990	919	71
Finansiella intäkter	254	201	53
Finansiella kostnader	-34	-28	-6
Årets resultat	108	159	-51

Vid granskningen av resultaträkningen har bland annat följande avvikelser jämfört med god redovisningssed noterats:

- Verksamhetens intäkter är 9,1 mnkr högre på grund av att anpassning av redovisningen pågår avseende statsbidrag för nyanlända.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL. Följande poster kommenteras:

Redovisningen av exploateringsverksamheten har anpassats till god redovisningssed från och med 1 januari 2018. Det innebär att klassificering av tillgångar sker uppdelat mellan anläggnings- och omsättningstillgångar samt att matchning av intäkter från tomtförsäljning sker mot kostnader för framtagande av tomtmarken. Med anledning av förändringen har balansräkningens jämförelsetal (per 2017-12-31) justerats genom att tillgångar avsedda för försäljning har klassificerats som omsättningstillgångar och inkomst som avser ej färdigställda projekt har klassificerats som kortfristiga skulder (förutbetalda intäkter).

Balansräkning, tkr	I ÅR 2018		I ÅR 2017	
	2017-12-31		2017-12-31	
				Avvikelse
Anläggningstillgångar	3 473	3 511		-38
Omsättningstillgångar	2 452	2 102		350
Totala tillgångar	5 925	5 613		312
Eget kapital	3 190	3 190		
Avsättningar	422	422		
Långfristiga skulder	847	847		
Kortfristiga skulder	1 466	1 154		312
Totala skulder och eget kapital	5 925	5 613		312

Av intäkterna från tomtförsäljningen avskiljs en del till finansiering av anläggningstillgångar som hör till exploateringsprojektet, till exempel gator, cykelvägar, lekplatser med mera. Intäkten ska klassificeras som en förutbetald intäkt och periodiseras för att matchas mot avskrivningen för motsvarande anläggning.

Kommunfullmäktige beslutade i september 2015 att anta nya principer för intern fördelning av schablonersättning för flyktingmottagande. Enligt beslutet ska schablonersättningen användas över en tidsperiod på maximalt ankomstår + 24 månader. Per 31 december 2018 uppgår ännu ej använd ersättning till följande belopp (jämförelsetal inom parantes):

nämnden för arbete och välfärd	34,2 mnkr	(35,8 mnkr)
utbildningsnämnden	29,9 mnkr	(18,4 mnkr)
kommunstyrelsen	3,9 mnkr	(3,3 mnkr)

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns. Investeringar i materiella anläggningstillgångar uppgår till 269 mnkr vilket överensstämmer med investeringsredovisningen.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper och omfattar motsvarande noter. Uppställningen följer god redovisningssed.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

I förvaltningsberättelsen finns upplysningar om kommunens samlade verksamhet. Upplysningar lämnas per bolag om uppdrag, ekonomisk ställning och utveckling samt kommentarer till det ekonomiska utfallet per 2018-12-31.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Följande väsentliga avvikelser från god redovisningssed har noterats:

RKR 13.2 Redovisning av hyres- och leasingavtal	Följer delvis	Kommunen leasar fordon som används i verksamheterna. Vi bedömer att en genomgång bör göras av avtalen för att avgöra om de ska klassificeras som finansiell leasing i enlighet med RKR 13.2.
---	---------------	--

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed.

Sedan föregående år har anpassning till god redovisningssed skett avseende exploateringsverksamheten.

2019-04-10

Lena Salomon
Uppdragsledare

Caroline Liljebjörn
Projektledare